

νομέα της, με την οποία αίτηση αυτός ζητεί να αναγνωριστεί κάποια παράδοση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, οφείλει να εξετάζει τα περιστατικά που θέτει υπόψη της ο εν λόγω έμπορος, για να εκτιμήσει αν η εφαρ-

μογή εκ μέρους της εταιρίας του συστήματός της επιλεκτικής διανομής είναι ικανή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό εντός της Κοινής Αγοράς και να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

Στην υπόθεση 210/81,

OSWALD SCHMIDT, ΕΝΕΡΓΩΝ ΥΠΟ ΤΟ ΟΝΟΜΑ DEMO-STUDIO SCHMIDT, Platter Straße 42, D-6200 Wiesbaden, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενος από το δικηγόρο και συμβολαιογράφο Wolfgang Bache, Steubenstraße 11a, D-6200 Wiesbaden, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Joseph Guill, 23, rue Seimetz,

προσφεύγων,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο Norbert Koch, επικουρούμενο από την Barbara Rapp-Jung, δικηγόρο Hochstraße 43, Φραγκφούρτη επί του Μάιν, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

και

WILLI STUDER REVOX GMBH, 7827 Löffingen 1, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενης από τον Peter Schon, δικηγόρο Börsenbrücke 2a, D-2000 Αμβούργο 11, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Ch. Turk, 4, rue Nicolas-Welter,

παρεμβαίνουσας,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της πράξης («Bescheid») της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αριθ. SG (81) D/6536, της 11ης Μαΐου 1981, επί της υποθέσεως IV/29495, η οποία αφορά την καταγγελία στην οποία προέδρη η

προσφεύγουσα προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής, κατά της εταιρίας Willi Studer Renox GmbH, Löffingen, καθώς και την έκδοση νέας απόφασης της Επιτροπής επί του θέματος,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, T. Koopmans, K. Bahlmann και Y. Galmot, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, G. Bosco, O. Due, U. Everling και K. Κακούρη, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: S. Rozès
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, η διεξαγωγή της διαδικασίας, τα αιτήματα, οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

την έμμισθη απασχόλησή του, να αρχίσει να ασκεί εμπορία στον τομέα των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας.

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. Το πρόγραμμα εμπορικής δραστηριότητας του προσφεύγοντος και το επίδικο προϊόν

Κατά τη διάρκεια του 1975, ο Oswald Schmidt, εργαζόμενος τότε ως μηχανικός σε εργοστάσιο μηχανών (Glyco-Metallwerke) του Wiesbaden (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας), αποφάσισε, παράλληλα με

Προς το σκοπό αυτό, ο Schmidt υπέβαλε με έγγραφο της 20ής Απριλίου 1975 το σχέδιο του στη μητρική εταιρία Revox International — η έδρα της οποίας βρίσκεται στο Regensdorf bei Zürich, στην Ελβετική Συνομοσπονδία — εκθέτοντας τους λόγους για την επιθυμία του να ανοίξει κέντρο διανομής («Studio-Revox») προϊόντων Revox στο Wiesbaden.

Τα οπτικοακουστικά προϊόντα Renox διατίθενται απευθείας στο κοινοτικό έδαφος από την εταιρία Studer-Revox GmbH, η έδρα της οποίας είναι στο D-7827 Löffingen 1, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Όσον αφορά το μεγαλύτερο

μέρος των εν λόγω προϊόντων, η διάθεσή τους στην αγορά εξασφαλίζεται κατά το σύστημα επιλεκτικής διανομής, το οποίο στηρίζεται στην επιλογή των διανομέων Revox σύμφωνα με αντικειμενικά ποιοτικά κριτήρια, όπως η ποιότητα στην εμφάνιση, το ευπρόσβιτο του εμπορικού καταστήματος ή του τμήματος πώλησης κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας, η κατάρτιση των πωλητών, η ικανότητα στην παροχή συμβουλών προς τους πελάτες, η δυνατότητα διενέργειας ελέγχων προ των πωλήσεων επί των προορισμένων για πώληση συσκευών που προέρχονται από το εργοστάσιο, καθώς και η κατ' οίκον εγκατάσταση των πωληθεισών συσκευών και τέλος η τεχνική κατάρτιση, που καθιστά δυνατή την εξυπηρέτηση των πελατών.

Εξάλλου, οι προϋποθέσεις για την έγκριση του ειδικευμένου λιανοπωλητή δεν επιβάλλουν καμία υποχρέωση αποκλειστικής εμπορίας προϊόντων Revox. Αντίθετα, όπως προκύπτει από στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας, προκειμένου να διευρύνει την πελατεία της, η πολιτική διανομής που ακολουθεί η Studer-Revox αποδίδει στην εξασφάλιση του ότι τα προϊόντα Revox παρουσιάζονται από κοινού με τα προϊόντα άλλων κατασκευαστών.

Με έγγραφο της 7ης Οκτωβρίου 1975, η υπηρεσία πωλήσεων της εταιρίας Willi Studer Revox του Löffingen γνωστοποίησε στον Oswald Schmidt τους όρους πώλησης, διαφήμισης και έναρξης λειτουργίας ειδικευμένου καταστήματος λιανικής πώλησης προϊόντων Revox. Επειδή ο Schmidt δεν μπορούσε να παράσχει επαρκείς εγγυήσεις για να επιτύχει ασφάλεια πίστης, στους όρους πώλησης που του προτάθηκαν περιελήφθη μια ρήτρα προκαταβολικής πληρωμής για τις διδόμενες παραγγελίες.

Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, ο Schmidt μίσθωσε στο Wiesbaden χώρο 15 τετραγωνικών μέτρων περίπου και από τις 20 Οκτωβρίου 1975 έθεσε σε λειτουργία κατάστημα με την επωνυμία «Demo-Studio Schmidt» με ώρες λειτουργίας για το κοινό κάθε μέρα από τις 4 μμ. ως τις 6 μμ. και το Σάββατο το πρωί.

2. *Η εμπορική δραστηριότητα του προσφεύγοντος: οι σχέσεις του με την εταιρία Willi Studer Revox*

Από την εν λόγω ημερομηνία, η εταιρία Willi Studer-Revox παρέδιδε έναντι προκαταβολικής πληρωμής υλικό Revox, το οποίο δεν υπαγόταν στους όρους της επιλεκτικής διανομής.

Ο Schmidt αντελήφθη όμως νωρίς ότι δεν ήταν δυνατό να καλύψει τα εμπορικά έξοδά του με άλλο τρόπο εκτός από την πώληση των προϊόντων Revox, επωνομαζόμενων προϊόντων «δεύτερης γενιάς» («Σειρά Β» που υπάγεται στις προϋποθέσεις της επιλεκτικής διανομής), όταν αυτά θα ήταν διαθέσιμα.

Στις 15 Νοεμβρίου 1975, ο Schmidt πρόσθεσε στο πρόγραμμα πωλήσεών του την εμπορία τηλεοράσεων «Sony», ενώ στις 15 Απριλίου 1977 τα δοθηθικά ηχεία τύπου «Backes & Müller».

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 1977, η εταιρία Studer-Revox γνωστοποίησε στους διανομείς της την πρόθεσή της να τροποποιήσει τους όρους πώλησης, προκειμένου, από τις 20 Αυγούστου 1977, να θέσπισει νέες «ρήτρες ΕΟΚ περί της παραχωρήσεως δικαιώματος διανομής» που στο εξής διέπουν τις πωλήσεις προϊόντων Revox, τα οποία υπάγονται στους όρους επιλεκτικής διανομής, όπως τα προϊόντα της δεύτερης γενιάς με την ονομασία «Σειρά Β». Στη συνέχεια, οι εν λόγω ρήτρες τροποποιήθηκαν με τη θέσπιση δεύτερης τροποποίησης που άρχισε να ισχύει στις 10 Φεβρουαρίου 1978.

Ύστερα από διάφορες συζητήσεις με τις εμπορικές υπηρεσίες της Studer-Revox, ο Schmidt πληροφόρηθηκε, κατά τη διάρκεια συνάντησής του με εκπρόσωπο της εν λόγω εταιρίας στις 19 Σεπτεμβρίου 1977, ότι δεν συμπεριλαμβανόταν στις εν λόγω «ρήτρες ΕΟΚ περί της παραχωρήσεως δικαιώματος διανομής» και ότι συνεπώς ήταν αδύνατο να διανέμει τα προϊόντα της «Σειράς Β».

Όπως προκύπτει από την από 13 Οκτωβρίου 1977 επιστολή της εταιρίας Studer-Revox προς τον Schmidt, στην οποία περιλαμβάνονται εν περιλήψει οι επαφές που έγιναν μεταξύ των δύο μερών κατά τη διάρκεια του 1977, ο λόγος που επικαλέστηκε η Studer-Revox κατά την εν λόγω συνάντηση φαίνεται ότι ήταν οι περιορισμένες ώρες λειτουργίας του εμπορικού καταστήματός του.

Κατόπιν αυτού, ο Schmidt ανέλαβε την υποχρέωση να προσλάβει ειδικευμένο πωλητή, προκειμένου να ανταποκριθεί στην υποχρέωσή του αυτή. Πάντως, μετά διάφορες επαφές με τους εμπορικούς αντιπροσώπους της Studer-Revox, ο Schmidt πληροφορήθηκε τηλεφωνικώς στις 19 Απριλίου 1978 ότι δεν θα απελάμβανε των ρητρών ΕΟΚ περί της παραχώρησης δικαιώματος διανομής, με το αιτιολογικό ότι δεν ανταποκρινόταν στα ποιοτικά κριτήρια που επιβάλλει η Revox στους διανομείς της. Ύστερα από αρκετές αρνήσεις, η απόφαση αυτή επιβεβαιώθηκε τελικά με επιστολή της Studer-Revox της 27ης Δεκεμβρίου 1979 (που δεν επισυνάπτεται στο φάκελο της δικογραφίας).

Λόγω των εμπορικών συνεπειών της απόφασης αυτής της εταιρίας Studer-Revox ο Schmidt δεν προσέλαβε τον πωλητή και στο εξής οι ώρες λειτουργίας του καταστήματός του ήταν καθημερινά από 15.45 ως 18.00 και το Σάββατο το πρωί.

3. Διαδικασία

Κατόπιν της αρνήσεως της εταιρίας Studer-Revox να συμπεριλάβει τον Schmidt στον αριθμό των ειδικευμένων διανομέων της, ο Schmidt, υπέβαλε αιτήσεις θεραπείας και προσέφυγε δικαστικώς κατά της Studer-Revox (προσφυγή στην Ένωση Λιανικού Εμπορίου του Κράτους της Έσσης, στον υπουργό οικονομικών του Κράτους της Έσσης, στο Ομοσπονδιακό Γραφείο Συμπράξεων, στο Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης του Μάιν και στο Verwaltungsgerichtshof της Έσσης). Καμία από τις εν λόγω διαδικασίες δεν κατέληξε σε καταδίκη της εταιρίας Studer-Revox.

Κατόπιν αυτού, ο Schmidt, με έγγραφο της 7ης Ιουνίου 1980, υπέβαλε αίτηση στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο 6 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουλίου 1962 (ΕΕ, ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), καταγγέλοντας την εταιρία Studer-Revox για άρνηση πώλησης των προϊόντων Revox της «Σειράς Β» και ζητώντας από την Επιτροπή να υποχρεώσει την Studer-Revox GmbH να συναινέσει υπέρ του Schmidt στη «σύμβαση περιλαμβανουσα ρήτρα ΕΟΚ», που ίσχυε από 1ης Σεπτεμβρίου 1977.

Η υπόθεση πρωτοκολλήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής υπό τον αριθμό IV/ 29495.

Με έγγραφο της 18ης Σεπτεμβρίου 1980, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 37), η Επιτροπή πληροφόρησε τον Schmidt για την προσωρινή πρόθεσή της να μη δώσει συνέχεια στην καταγγελία του και του έταξε προθεσμία ενός μηνός για να υποβάλει τις παρατηρήσεις του ως προς την κρίση της αυτή.

Με έγγραφο της 12ης Οκτωβρίου 1980, ο Schmidt επιβεβαίωσε ότι εμμένει στην καταγγελία του, διευκρινίζοντας ότι δεν αμφισβητεί «ούτε τον προσήκοντα ούτε τον αποδεκτό χαρακτήρα» των ρητρών ΕΟΚ σχετικά με την παραχώρηση δικαιώματος διανομής της Revox, αλλ' ότι αντιθέτως ζητεί να συμπεριληφθεί και ο ίδιος.

Με αιτιολογημένο έγγραφο της 11ης Μαΐου 1981, η Επιτροπή κοινοποίησε στον Schmidt την οριστική θέση της, απορρίπτοντας την καταγγελία του κατά της εταιρίας Studer-Revox. Η Επιτροπή διευκρίνισε ιδίως ότι δεν υφίσταντο στοιχεία επιτρέποντα να συναχθεί ότι η Revox, αρνούμενη να εφοδιάσει τον Schmidt εκμεταλλεύτηκε κατά τρόπο καταχρηστικό δεσπόζουσα θέση, κατά την έννοια του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ, ούτε ότι το εφαρμοζόμενο από τη Revox σύστημα διανομής ήταν αντίθετο προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της συνθήκης.

Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Ιουλίου 1981, ο Schmidt άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή, βάσει του άρθρου 173, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητεί την ακύρωση της πράξης («Bescheid») της 11ης Μαΐου 1981, περαιτέρω δε, να υποχρεωθεί η Επιτροπή να λάβει εκ νέου θέση επί της καταγγελίας που είχε επιληφθεί.

Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Σεπτεμβρίου 1981, η εταιρία Willi Studer-Revox GmbH, ζήτησε από το Δικαστήριο να της επιτραπεί να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής. Με διάταξη της 26ης Οκτωβρίου 1981, το Δικαστήριο επέτρεψε την παρέμβαση.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση της γενικής εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

Με διάταξη της 19ης Μαΐου 1982, το Δικαστήριο αποφάσισε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 95, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας και αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να αναθέσει την υπόθεση στο δεύτερο τμήμα.

Λόγω της αλλαγής που επήλθε στη σύνθεσή του, το Δικαστήριο αποφάσισε, με διάταξη της 7ης Οκτωβρίου 1982, να αναθέσει την υπόθεση στο τρίτο τμήμα.

Με διάταξη της 15ης Δεκεμβρίου 1982, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 4, του κανονισμού, να παραπέμψει την υπόθεση στην ολομέλεια.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Ο Oswald Schmidt, προσφεύγων, ζητεί από το Δικαστήριο:

1. να ακυρώσει την πράξη («Bescheid») αριθ. SG (81) D/ 6536 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 11ης Μαΐου 1981, στην υπόθεση IV/ 29495,

2. να υποχρεώσει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να επανεξετάσει τη στάση της έναντι του προσφεύγοντος, λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα απόφαση,

3. να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθής, ζητεί από το Δικαστήριο;

1. να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη, όσον αφορά το δεύτερο αίτημα, και αβάσιμη κατά τα λοιπά,
2. να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Η εταιρία Studer-Revox GmbH, παρεμβάουσα, ζητεί από το Δικαστήριο;

1. να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή επικουρική ως αβάσιμη,
2. να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

III — Περίληψη των λόγων και επιχειρημάτων των διαδίκων

A — Επί του παραδεκτού της προσφυγής

1. Η *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, καθής, θεωρεί ότι το παραδεκτό της προσφυγής είναι εν μέρει αμφισβητήσιμο.

Κατά την Επιτροπή, όπως προκύπτει από τη διατύπωση της προσφυγής, ο προσφεύγων, στηριζόμενος στο άρθρο 173, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, ζητεί να ακυρωθεί η «πράξη» («Bescheid») της Επιτροπής, με την οποία απορρίφθηκε η καταγγελία του, επιπλέον δε ζητεί να υποχρεωθεί η Επιτροπή να εκδώσει νέα απόφαση επί της αιτήσεώς του.

Κατά την Επιτροπή, το πρώτο αίτημα της προσφυγής, δηλαδή η ακύρωση της απόφασης που έλαβε επί της καταγγελίας του προσφεύγοντος, είναι παραδεκτό υπό την έννοια ότι η εν λόγω «γνώμη» ή «ανα-

κοίνωση» («Bescheid»), ως πράξη οριστική και στερούμενη λεπτομερούς νομικής αιτιολόγησης, είναι δυνατό να προσβληθεί δυνάμει του άρθρου 173, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ. Η Επιτροπή πάντως θεωρεί ότι η προσφυγή είναι αβάσιμη.

Εντούτοις, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ενάπκειται στο Δικαστήριο να εκτιμήσει κατά πόσο ο προσφεύγων έχει πράγματι έννομο συμφέρον, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν υέστη δυσμενή διάκριση λόγω της εφαρμογής του συστήματος περιορισμένης διανομής της Revox, καθώς και ότι δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι οι ρήτρες ΕΟΚ των συμβάσεων της Revox αντιτίθενται στις διατάξεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, της συνθήκης, τέλος δε ότι ακόμη κι αν υποτεθεί ότι συντρέχει παράβαση, δεν εμπίπτει στις εξουσίες της Επιτροπής να εξαναγκάσει επιχείρηση να παραδίδει εμπορεύματα της σε αγοραστή, ούτε να θέσει τέρμα σε παραβάσεις που διέπραξε στο παρελθόν και που έκτοτε έπαυσαν. Κατά την Επιτροπή, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι είναι δυνατό να αμφισβητηθεί το παραδεκτό της παρούσας προσφυγής ελλείψει εννόμου συμφέροντος.

Όσον αφορά το δεύτερο αίτημα της προσφυγής — δηλαδή την υποχρέωση της Επιτροπής να επανεξετάσει τη στάση της επί την υποβληθείσης καταγγελίας — η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι απαράδεκτη. Πράγματι, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, απόφαση με την οποία γίνεται δεκτή προσφυγή ακυρώσεως καταλήγει στην ακύρωση της πράξης, δεν μπορεί όμως να οδηγήσει το Δικαστήριο να υπαγορεύσει στο όργανο, η πράξη του οποίου εκηρύχθη άκυρη, τα εκτελεστικά μέτρα που συνεπάγεται η απόφασή του (απόφαση της 20. 3. 1957, Bergwerksgesellschaften des Ruhrreviers, υπόθεση 2/56, Slg. 1957, σ. 9 και 36· απόφαση της 23. 2. 1961, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg, υπόθεση 30/59, Slg. 1961, σ. 1 και 40, και απόφαση της 22. 3. 1961, SNUPAT, υπόθ. 42 και 49/59, Slg. 1961, σσ. 109 και 174. Βεβαίως η Επιτροπή υποχρεούται, δυνάμει του άρθρου 176 της συνθήκης, να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέ-

λεση της απόφασης του Δικαστηρίου. Πάντως, η Επιτροπή διαθέτει επ' αυτού διακριτική ευχέρεια και δεν είναι δυνατό να της επιβληθούν συγκεκριμένα μέτρα. Το σούτω μάλλον, καθόσον ο ενδιαφερόμενος έχει την ευχέρεια να ασκήσει προσφυγή επί παραλείψει ή ακυρώσεως κατά της Επιτροπής, αν θεωρήσει ότι η εκτέλεση της απόφασης εκ μέρους της Επιτροπής είναι ατελής. Συνεπώς, είναι εσφαλμένο να λεχθεί ότι η απόφαση του Δικαστηρίου στην παρούσα υπόθεση δημιουργεί, σε περίπτωση ακύρωσης της προσβαλλόμενης πράξης, κενό δικαίου υποχρεώνοντας την Επιτροπή να επανεξετάσει τη στάση της επί της καταγγελίας του προσφεύγοντος. Περαιτέρω, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη στο δαθμό που ο σκοπός της — η επίτευξη εκδόσεως πράξεως — είναι άγνωστος στο κοινοτικό σύστημα παροχής έννομης προστασίας, όπως προκύπτει ιδίως από τα άρθρα 173 και 176 της συνθήκης ΕΟΚ, μολονότι αυτό προβλέπεται στο γερμανικό διοικητικό δίκαιο.

2. Ο *Oswald Schmidt*, προσφεύγων, θεωρεί πάντως την προσφυγή παραδεκτή.

Με την απάντησή του, ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι αντικείμενο της προσφυγής του είναι να επιτευχθεί η ακύρωση της «πράξης» («Bescheid») της Επιτροπής, ούτως ώστε να υποχρεωθεί στην πράξη, μετά το κενό δικαίου που θα προέλθει από την απόφαση του Δικαστηρίου περί ακυρώσεως, να επανεξετάσει την καταγγελία του κατά της εταιρίας Revox.

Το εν λόγω αίτημα είναι απόλυτα σύμφωνο προς το πνεύμα και το γράμμα του άρθρου 173 της συνθήκης, αντικείμενο του οποίου είναι «η παροχή στους πολίτες των Κοινοτήτων πλήρους εννόμου προστασίας έναντι όλων των αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων της Επιτροπής»· αυτός δε είναι και ο λόγος για τον οποίο ο προσφεύγων θεωρεί το αίτημά του παραδεκτό. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι ζητεί δικαιοσύνη, τόσον όσον αφορά τη διάκριση την οποία υπέστη κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 1977, όσο και

την τωρινή διάκριση της οποίας αποτελεί αντικείμενο και η οποία τον εμποδίζει να ασκεί στο μέλλον τη δραστηριότητα του ειδικευμένου εμπόρου.

Τέλος ο προσφεύγων εκθέτει ότι η Επιτροπή παρερμήνευσε, κατά την άποψή του, τις προθέσεις του. Κατ' αυτόν, είναι σαφές ότι η παρούσα διαδικασία δεν του παρέχει τη δυνατότητα να επιτύχει τον καταναγκασμό της Επιτροπής να παρέμβει κατά της εταιρίας Revox· άλλωστε, αυτό δεν ήταν το αντικείμενο των αιτημάτων της προσφυγής του. Συνεπώς, ο προσφεύγων θέλει να τονίσει ότι το δεύτερο από τα αιτήματά του αποδίδει μόνο στην εκ μέρους της Επιτροπής λήψη «κανονικής απόφασης» «ενόψει ορθής νομικής εκτίμησης».

3. Η *εταιρία Revox*, παρεμβαίνουσα υπέρ της Επιτροπής, υποστηρίζει τα αιτήματα της τελευταίας στο θέμα του παραδεκτού.

B — Επί του βασίμου της προσφυγής

1. Ο *Oswald Schmidt* υποστηρίζει το δάσιμο της προσφυγής του.

Επειδή, κατά τον προσφεύγοντα, η εμπορική συμπεριφορά της *Studer-Revox* ήταν αντίθετη προς το άρθρο 86, παράγραφος 1, και, ενδεχομένως, προς το άρθρο 86 της συνθήκης, η Επιτροπή, ενόψει μιας τυπικής καταγγελίας, υπερεούτο νομικά, δυνάμει του άρθρου 3 του κανονισμού 17, να διεξαγάγει έρευνα και να θέσει τέρμα στην παράβαση που αποτέλεσε αντικείμενο της καταγγελίας.

A — Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων θεωρεί ότι πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις που έθεσε η *Studer-Revox*, για να εγκριθεί ως ειδικευμένος λιανοπωλητής, όπως του είχαν υποσχεθεί προφορικά οι εκπρόσωποί της.

Προς υποστήριξη των ανωτέρω, ο προσφεύγων υποστηρίζει — και προσφέρεται να αποδείξει δια μαρτύρων:

α) ότι το κατάστημα πωλήσεών του πληροί τα κριτήρια εμφάνισης και εύκολης

πρόσβασης για την πελατεία. Ειδικότερα, αμφισβητεί την περιγραφή της εταιρίας *Revox* σχετικά με το κατάστημά του. Κατά τον προσφεύγοντα, το εμπορικό του κατάστημα είναι εξοπλισμένο κατά τρόπο που εξασφαλίζει εμφάνιση και απηχέι σημαντική «προσπάθεια εγκατάστασης». Υπογραμμίζει σχετικά ότι αρκεί η *Revox* να είναι διατεθειμένη να του διαθέσει εμπόρευμα, ώστε το κατάστημά του να ανταποκρίνεται στην έννοια του ειδικευμένου εμπορικού καταστήματος. Όσον αφορά τις ώρες λειτουργίας του, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το Σεπτέμβριο του 1977 είχε αναλάβει την υποχρέωση να προσλάβει πωλητή, προκειμένου να αυξήσει τις ώρες λειτουργίας του καταστήματός του και μόνο μετά την άρνηση της *Revox* να τον εγκρίνει δεν έδωσε συνέχεια στην εν λόγω υποχρέωση. Υπενθυμίζει σχετικά ότι πάντοτε ήταν και εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να είναι διατεθειμένος να προσλάβει ειδικευμένο συνεργάτη, εφόσον λάβει τη διαβεβαίωση ότι εγκρίνεται ως ειδικευμένος λιανοπωλητής.

6) Άλλωστε ανταποκρίνεται ακόμη και στις γνώσεις που απαιτούνται προς παροχή συμβουλών στην πελατεία, εξακρίδωση, εμφάνιση και εγκατάσταση του υλικού της εν λόγω επιχείρησης και προς εξυπηρέτηση των πελατών.

Επ' αυτού, ο προσφεύγων ισχυρίζεται, πρώτον, ότι με το έγγραφο της 13ης Οκτωβρίου 1977 (απάντηση της *Revox* σε διαμαρτυρία του *Schmidt* σχετικά με την άρνηση έγκρισής του), η εταιρία *Revox* δεν αμφισβητούσε την τεχνική κατάρτιση του *Schmidt*, αλλά μόνο τα ωράριά του. Δεύτερον, διευκρινίζει ότι η εταιρία *Sony* τον ενέκρινε με σύμβαση της 15ης Νοεμβρίου 1976 ως ειδικευμένο λιανοπωλητή, χωρίς να θέσει ζήτημα ούτε ωραρίου του καταστήματός του ούτε τεχνικής κατάρτισής του. Η έγκριση αυτή παρουσιάζει αδιάσειστο αποδεικτικό ενδιαφέρον, εφόσον τα κριτήρια επιλογής, καθώς και οι τεχνικές απαιτήσεις της εταιρίας *Sony* είναι πολύ παραπλήσιες, αν όχι πανομοιότυπες, με εκείνες της εταιρίας *Revox*, γεγονός άλλωστε που δεν

μπορεί να προκαλεί έκπληξη για το λόγο ότι και οι δύο εταιρίες έχουν ως νομικό σύμβουλό τους το δικηγόρο P. Schon, ο οποίος είναι δικηγόρος της εταιρίας Revox και στην παρούσα υπόθεση. Τέλος, ο προσφεύγων προσθέτει ότι η δυνατότητα διενέργειας ελέγχων προ των πωλήσεων του προερχόμενου από το εργοστάσιο υλικού, καθώς και την εγκατάστασή του και την εξυπηρέτηση της πελατείας δεν αμφισβητήθηκε ποτέ από τους πελάτες, οι οποίοι όχι μόνο ουδέποτε παραπονέθηκαν, αλλά' αντιθέτως εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για το γεγονός ότι ο προσφεύγων εκτελούσε κατ' οίκον εγκαταστάσεις σε μη εργάσιμες ώρες της ημέρας καθώς και το Σάββατο, διαστήματα κατά τα οποία συνήθως οι πελάτες είναι απόντες.

γ) Τέλος, πάντοτε είχε στη διάθεση της πελατείας απόθεμα υλικών Revox, αντιπροσωπευτικό του προγράμματος πωλήσεων αυτής.

Για τους ανωτέρω λόγους, ο προσφεύγων θεωρεί ότι, ενώ πληρούσε όλους τους αντικειμενικούς όρους για να εγκριθεί ως ειδικευμένος λιανοπωλητής, υπέστη δυσμενή μεταχείριση από την εταιρία Revox, η οποία κατ' αυτό τον τρόπο παραβίασε διατάξεις της συνθήκης περί ανταγωνισμού.

Ο προσφεύγων θεωρεί ότι η δυσμενής διάκριση, αντικείμενο της οποίας αποτέλεσε ο ίδιος, φαίνεται κατάφωρα από τη σύγκριση της εφάρμογής των εν λόγω κριτηρίων επιλογής από τη Revox έναντι των λοιπών λιανοπωλητών. Στην ίδια την περιοχή του Wiesbaden, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η εταιρία Revox ενέκρινε ως διανομέα μια επιχείρηση λιανικού εμπορίου υλικού υψηλής πιστότητας, η οποία δεν πληροί ούτε μία τουλάχιστον από τις προϋποθέσεις της σύμβασης παραχωρήσεως: εκείνη που αφορά την εμφάνιση του υλικού. Πρόκειται για εμπορικό κατάστημα που βρίσκεται στο οπισθιάλιο κτιρίου σε προάστιο του

Wiesbaden, που παλαιότερα εχρησιμοποιείτο ως υπόστεγο και όπου το υλικό εκτίθεται «όχι ευπαρουσίαστα... σε ράφια από ακατέργαστο ξύλο» (πρδλ. παραρτήματα 14 και 15 της απάντησης). Ο προσφεύγων συμπεραίνει από τα ανωτέρω ότι η εταιρία Revox δεν τηρεί τα κριτήρια περί ειδικευμένου εμπορικού καταστήματος που η ίδια καθόρισε και στα οποία, προκειμένου να δικαιολογήσει τη άρνησή της να εγκρίνει τον Schmidt, υποστηρίζει ότι αποδίδει τόση σημασία. Από το γεγονός αυτό η συμπεριφορά της Revox μπορεί να θεωρηθεί ως καταχρηστική.

Β — Συνεπώς, ο προσφεύγων θεωρεί ότι η Επιτροπή όφειλε να κάνει δεκτή την καταγγελία του, εφόσον η εμπορική συμπεριφορά της Studer-Revox, η οποία αρνήθηκε αδικαιολόγητα να τον περιλάβει στους ειδικευμένους λιανοπωλητές, συνιστά παράβαση του κοινοτικού δικαίου περί ανταγωνισμού (άρθρο 85, παράγραφος 1, και ενδεχομένως άρθρο 86 της συνθήκης).

Ο προσφεύγων προσάπτει στην Επιτροπή ότι, κατά την εξέταση της καταγγελίας του, εκτίμησε τα γεγονότα όπως εμφανίζονταν τη στιγμή της καταγγελίας και όχι όπως ήταν κατά το χρόνο των διαπραγματεύσεων μεταξύ αυτού και της Studer-Revox.

Αυτό συνέβη ειδικότερα προκειμένου περί των ωρών λειτουργίας του εμπορικού καταστήματός του και της πρόσληψης ειδικευμένου πωλητή. Το ζήτημα αυτό, καθοριστικό για την έγκριση του Schmidt μεταξύ των ειδικευμένων εμπόρων λιανικής πώλησης των εξουσιοδοτημένων να διανέμουν τα μοντέλα Revox της «Β σειράς», είχε λυθεί ικανοποιητικά για τους διαδίκους κατά το δεύτερο εξάμηνο του 1977 — χρονικό διάστημα των διαπραγματεύσεων — πράγμα όμως που δεδαιώδεν συνέβαινε πλέον κατά το χρόνο που η Επιτροπή επελήφθη της καταγγελίας, εφόσον ο Schmidt υποχρεώθηκε να ματαιώσει την πρόσληψη του πωλητή του ύστερα από την άρνηση της Studer-Revox να συνομολογή-

σει υπέρ του τις «ρήτρες ΕΟΚ περί της παρχωρήσεως δικαιώματος διανομής».

Ο προσφεύγων θεωρεί ότι η Επιτροπή στηρίχτηκε σ' αυτό, κατά μεγάλο ποσοστό, για να απορρίψει την καταγγελία του. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η απόφαση της Επιτροπής, στηριζόμενη σε εσφαλμένη και κακώς αιτιολογημένη εκτίμηση των περιστατικών της υπόθεσης, πρέπει να ακυρωθεί στο βαθμό που συνεπάγεται παραβίαση της συνθήκης ΕΟΚ, εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση των κανόνων κατ' εφαρμογή της, και κατάχρηση εξουσίας.

Τέλος, ο προσφεύγων υπενθυμίζει ότι εξακολουθεί να ανταποκρίνεται στα αντικειμενικά κριτήρια που έθεσε η εταιρία Revox — εκτός από εκείνο των ωρών λειτουργίας, ως προς αυτό όμως παραμένει διατεθειμένος να προσλάβει ειδικευμένο προσωπικό μόλις λάβει τη διαβεβαίωση ότι εγκρίνεται — και ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, η άρνηση έγκρισής του συνιστά δυσμενή διάκριση, στην οποία η Επιτροπή πρέπει να θέσει τέρμα, «έστω κι αν πρόκειται για περιπτώσεις διαφορετικές εκείνων επιχειρήσεως με δεσπόζουσα θέση στην αγορά κατά την έννοια του άρθρου 86».

2. Η *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* τάσσεται υπέρ της απορρίψεως των αιτημάτων του προσφεύγοντος, υποστηρίζοντας ότι η προσφυγή δεν είναι δέσιμη. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή:

— αφενός, δεν συντρέχει παράβαση, κατά της οποίας να μπορεί η Επιτροπή να επέμβει. Πράγματι, είναι κατά την Επιτροπή αναμφισβήτητο ότι οι ρήτρες διανομής που εφαρμόζει η Revox δεν εμπότουν στην απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, για το λόγο ιδίως ότι η εφαρμογή από τη Revox των εν λόγω ρητρών έναντι του Schmidt δεν ενέχει δυσμενή διάκριση·

— αφετέρου, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι υφίσταται παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, η Επιτροπή δεν μπορεί να επέμβει για να υποχρεώσει μια επι-

χείρηση να παραδίδει εμπορεύματά της ή να εγκρίνει λιανοπωλητή.

— τέλος, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν εμπύπτει στις εξουσίες της να θέτει τέρμα σε παράβαση που διαπράχθηκε κατά το παρελθόν.

Από τα ανωτέρω προκύπτει, κατά την Επιτροπή, ότι η προσφυγή δεν έχει νόημα.

α) Κατά την Επιτροπή, το σύστημα περιορισμένης διανομής που εφαρμόζει — και έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή — η Revox δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της συνθήκης.

Πράγματι, όπως προκύπτει από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 26/76 (Slg. 1977, σ. 1875), οι συμβάσεις περιορισμένης διανομής δεν συνιστούν παράβαση των διατάξεων που διέπουν τον ανταγωνισμό εντός της Κοινότητας, όταν τα ποιοτικά κριτήρια επιλογής των λιανοπωλητών είναι αντικειμενικά, καθορίζονται κατ' ομοιόμορφο τρόπο έναντι των ενδεχόμενων λιανοπωλητών και εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διάκριση. Κατά την Επιτροπή, στη συγκεκριμένη περίπτωση τα πράγματα έχουν έτσι· συνεπώς, το άρθρο 85, παράγραφος 1, δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που επελήφθη το Δικαστήριο.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η διατύπωση της σύμβασης της Revox περί διανομής, που προσκόμισε ο προσφεύγων, δεν αντιστοιχεί στο κείμενο που εφαρμόζεται από τις 10 Φεβρουαρίου 1978 και επομένως δεν είναι δυνατό να εξεταστεί από την Επιτροπή, δεδομένου ότι αυτή δεν διαθέτει εξουσία να θέτει τέρμα σε ενδεχόμενες παραβάσεις του παρελθόντος.

Αντιθέτως, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, προκειμένου περί της λειτουργίας του καταστήματος κατά τις συνήθεις ώρες, ο προσφεύγων δεν μπορεί να ισχυριστεί σοβαρά ότι πληρούσε την προϋπόθεση αυτή, η οποία είναι εν πάση περιπτώσει ουσιώδης για το λιανικό εμπόριο. Πράγματι, η Επιτροπή τονίζει ότι ο προσφεύγων εννοεί να ασκεί το επάγγελμα του λι-

νοπωλητή παρεπομένως σε σχέση με τις κύριες δραστηριότητές του και ότι δεν αμφισβητεί ότι το κατάστημα του δεν είναι ανοιχτό κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας. Η Επιτροπή θεωρεί πάντως ότι η τήρηση του κριτηρίου των ωρών λειτουργίας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής ταύτης της εννοίας του συστήματος της επιλεκτικής διανομής, εφόσον αφορά τις απαιτήσεις για τεχνική κατάρτιση και για ποιοτική εμφάνιση, στοιχεία ουσιώδη για την ενημέρωση της πελατείας. Η Επιτροπή θεωρεί επομένως ότι δεν είναι δυνατό να προβληθεί ο ισχυρισμός ότι η απαίτηση τήρησης της προϋπόθεσης αυτής είναι υπερβολική και προκαλεί περιορισμούς του ανταγωνισμού.

Ειδικότερα, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο Schmidt δεν προσέλαβε ποτέ ειδικευμένο πωλητή, επειδή η σύναψη της σύμβασης εξηρτάτο από την έγκρισή του μεταξύ των ειδικευμένων λιανοπωλητών της Revox. Επειδή η αίρεση αυτή δεν πληρώθηκε ποτέ, κακώς υποστηρίζεται, όπως πράττει ο προσφεύγων, ότι υποχρεώθηκε να «απολύσει» τον πωλητή του. Επ' αυτού, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το ζήτημα δεν είναι κατά πόσο ο προσφεύγων είναι διατεθειμένος ή όχι να προσλάβει πωλητή, αλλά να προσδιοριστεί αν το ζήτημα αυτό είχε λυθεί κατά το χρόνο κατά τον οποίο η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη ανακοίνωση.

Εν πάση περιπτώσει, διευκρινίζει ότι ο προσφεύγων απατάται αν θεωρεί ότι η Revox όφειλε πρώτα να τον εγκρίνει ως λιανοπωλητή, ώστε αυτός στη συνέχεια να μπορέσει να επεκτείνει τις δραστηριότητές του σύμφωνα με τους απαιτούμενους από τον κατασκευαστή όρους. Επειδή η ίδια η αρχή της επιλεκτικής διανομής συνίσταται στο να «προστατεύεται ο κατασκευαστής κυρίως από τη μη τήρηση των κριτηρίων επιλογής των ειδικευμένων λιανοπωλητών» δεν είναι δυνατό να απαιτηθεί από τον κατασκευαστή να προβεί σε «προκαταρκτική παροχή», εγκρίνοντας λιανοπωλητή ο οποίος δεν πληροί τις προϋποθέσεις αυτές.

Επιλέον, η Επιτροπή αποκρούει δύο επιχειρήματα που προέβαλε ο προσφεύγων

στην προσπάθειά του να αποδείξει ότι η Revox εφαρμόζει κατά τρόπο δυσμενή τα κριτήρια έγκρισης των ειδικευμένων λιανοπωλητών της. Πρώτον, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι το γεγονός ότι ο προσφεύγων εγκρίθηκε από την εταιρία Sony δεν συνεπάγεται αφ' εαυτού, ότι η Revox πρέπει επίσης να τον εγκρίνει. Εκτός του ότι η σύμβαση της Sony δεν θέτει κανένα όρο ως προς τις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων των ειδικευμένων εμπόρων της, η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι, για να υπάρξει δυσμενής διάκριση, πρέπει ένα και το αυτό νομικό πρόσωπο να μεταχειρίζεται με διαφορετικό τρόπο δύο έννομες καταστάσεις που επιδέχονται σύγκριση. Στην προκειμένη όμως περίπτωση δεν συμβαίνει αυτό, δεδομένου ότι η Sony και η Revox δεν έχουν κανένα σύνδεσμο, έστω και αν έχουν τον ίδιο νομικό σύμβουλο. Δεύτερον, αναφορικά με το επιχείρημα που συνάγεται από την πώληση υλικού Revox εκ μέρους ενός λιανοπωλητή προστατεύου του Wiesbaden, ο οποίος δεν τηρεί τις προϋποθέσεις σχετικά με την εμφάνιση που απαιτεί η εταιρία Revox, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, αφού συμβουλευτηκε τους καταλόγους των ειδικευμένων εμπόρων Revox, διαπίστωσε ότι ο εν λόγω λιανοπωλητής δεν περιλαμβάνεται στον αριθμό των ειδικευμένων λιανοπωλητών της εν λόγω εταιρίας. Η Επιτροπή συμπεραίνει απ' αυτό ότι ο εν λόγω λιανοπωλητής απέκτησε λάθρα τα προϊόντα Revox και διευκρινίζει ότι η στρέβλωση αυτή του συστήματος της επιλεκτικής διανομής δεν είναι δυνατό να αποδοθεί στον κατασκευαστή, ούτε να αποτελέσει λόγο για να δοθεί η έγκριση σε λιανοπωλητή, ο οποίος δεν ανταποκρίνεται στα επιδεδωθέντα κριτήρια. Τοσούτω μάλλον, καθόσον η διαπίστωση του γεγονότος μπορεί να δικαιολογήσει την εκ μέρους των εγκεκριμένων λιανοπωλητών απαίτηση απευθυνόμενη προς τον κατασκευαστή να άρει την έγκρισή του από εκείνους τους λιανοπωλητές που εφοδίασαν τον μη εγκεκριμένο λιανοπωλητή.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή θεωρεί ότι, υπό τις παρούσες περιστάσεις, δεν είναι δυνατό να προσαφθεί στη Revox ότι η

άρνησή της να παραδώσει εμπορεύματα στον προσφεύγοντα στηρίζεται σε εφαρμογή των κριτηρίων της για το ειδικευμένο εμπόριο που δημιουργεί διάκριση· η καταγγελία — και συνεπώς η παρούσα προσφυγή — του προσφεύγοντος στηρίζονται σε εσφαλμένη αντίληψη, σύμφωνα με την οποία ο κατασκευαστής έχει νομική υποχρέωση να παρέχει τις υπηρεσίες του σε λιανοπωλητή, προτού καν αυτός ανταποκριθεί στα ποιοτικά κριτήρια επιλογής που καθορίζει ο κατασκευαστής και τα οποία πρέπει να πληροί, ώστε να εξασφαλίζεται η καλή φήμη του προϊόντος και η ποιότητα των πωλήσεων που ο λιανοπωλητής προτίθεται να διενεργεί εξ ονόματος του κατασκευαστή.

Συνεπώς, η Επιτροπή συμπεραίνει επ' αυτού ότι, ελλείψει παραδόσεως εκ μέρους της Revox του άρθρου 85, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, δική της επέμβαση στο σύστημα των ρητρών διανομής της Revox θα ήταν αθέμιτη.

6) Στη συνέχεια, η Επιτροπή εξετάζει την περίπτωση κατά την οποία θα συνέτρεχε εφαρμογή των κριτηρίων περιορισμένης διανομής της Revox κατά τρόπο που να δημιουργεί διάκριση. Συμπεραίνει ότι και στην περίπτωση αυτή η προσφυγή δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, επειδή, λόγω της ίδιας της φύσης της εικάζομενης παράδοσης, η κύρωση δεν μπορεί να συνίσταται σε υποχρέωση της Revox να παραδώσει εμπορεύματα στον προσφεύγοντα.

Κατά την Επιτροπή, ο προσφεύγων συγχέει την υποχρέωση έγκρισης ως λιανοπωλητή με την υποχρέωση παράδοσης εμπορευμάτων στον εν λόγω λιανοπωλητή. Η Επιτροπή δέχεται ότι, στο σύστημα διανομής που εφαρμόζει η Revox — περιορισμένης αλλ' άμεσης — τα δύο αυτά στοιχεία — έγκριση και παράδοση — αλληλοκαλύπτονται. Πάντως, έχει σημασία, για την ανάλυση της φύσης των υποχρεώσεων που επιβάλλει το άρθρο 85, παράγραφος 1, η διάκριση από νομικής πλευράς.

Κατά την Επιτροπή, πρέπει, πρώτον, να τονιστεί ότι, σ' ένα σύστημα επιλεκτικής

διανομής μέσω ειδικευμένων λιανοπωλητών, η δημιουργούσα διάκριση συμπεριφορά, ικανή να καταστήσει το εν λόγω σύστημα διανομής αντίθετο προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της συνθήκης, έγκειται όχι στην άρνηση παραδόσεως, αλλά έγκρίσεως. Δεύτερον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, που προκύπτει από την εν λόγω δυσμενή διάκριση, έγκειται όχι στη διάκριση εις βάρος του μη εγκεκριμένου λιανοπωλητή, αλλά στην υποχρέωση των εγκεκριμένων λιανοπωλητών να τηρούν τη σύμβαση που τους συνδέει με τον κατασκευαστή, μην παραδίδοντας εμπόρευμα σε λιανοπωλητή, ο οποίος, παρ' όλ' αυτά, πληροί όλες τις προϋποθέσεις για να έχει την έγκριση.

Πράγματι, αφενός η μη έγκριση λιανοπωλητή δεν περιορίζει την ανταγωνιστική ικανότητα του τελευταίου. Αφετέρου, το άρθρο 85, παράγραφος 1, δεν έχει ως αντικείμενο, κατά την Επιτροπή, να υπαγορεύσει γενική αρχή απαγόρευσης της ατομικής δυσμενούς διάκρισης και συνεπώς δεν μπορεί να ερμηνευτεί ότι δημιουργεί υπέρ του εμπόρου λιανικής πώλησης δικαίωμα να απαιτήσει την παράδοση ή υποχρέωση του κατασκευαστή να συνάψει σύμβαση. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο παραγωγός δεν έχει, δυνάμει του άρθρου 85, ούτε νομική υποχρέωση να εγκρίνει λιανοπωλητή, ούτε νομική υποχρέωση να μην τον μεταχειρίζεται κατά τρόπο δημιουργούντα διάκριση σε περίπτωση που τον εγκρίνει. Πάντως, η Επιτροπή θεωρεί ότι, μολονότι στην τελευταία αυτή περίπτωση ο κατασκευαστής δημιουργεί διάκριση μεταξύ των εγκεκριμένων λιανοπωλητών, πρέπει να δεχτεί ότι οι συμβάσεις του εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 85, παράγραφος 1.

Συνεπώς, κατά την Επιτροπή, η απλή δυσμενή διάκριση δεν συνιστά παρά προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1. Η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται μόνο αν η διάκριση οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή όμως θεωρεί ότι η άρνηση παράδοσης σε εγκε-

κριμένο λιανοπωλητή δεν συνιστά, αφεαυτής, περιορισμό του ανταγωνισμού: πράγματι, ο εγκεκριμένος λιανοπωλητής μπορεί πάντοτε να απευθύνεται σε άλλο εγκεκριμένο λιανοπωλητή, για να επιτύχει παράδοση των προϊόντων που του πώλησε ο κατασκευαστής. Επομένως, το στοιχείο που μπορεί να συνιστά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, είναι η άρνηση έγκρισης — αν αποδειχτεί ότι οφείλεται σε εφαρμογή των κριτηρίων έγκρισης κατά τρόπο που δημιουργεί διάκριση. Πάντως, κατά την Επιτροπή, η παράβαση δεν συνίσταται στο γεγονός της άρνησης να δοθεί η έγκριση για τον έμπορο λιανικής πώλησης — ο οποίος, ακόμη και όταν δεν έχει εγκριθεί, διατηρεί την ελευθερία δράσης του —, αλλά ότι ο κατασκευαστής ανάγκασε τους λοιπούς εγκεκριμένους λιανοπωλητές να μην παραδίδουν εμπόρευμα στον εν λόγω έμπορο λιανικής πώλησης που υπέστη τη δυσμενή διάκριση.

Η Επιτροπή θεωρεί συγκεκριμένα ότι η απαγόρευση που περιέχει το άρθρο 85, παράγραφος 1, αποσκοπεί στη διασφάλιση της ελευθερίας δράσης των επιχειρήσεων κατά των περιορισμών που προέρχονται από συμβατικό ή εξωσυμβατικό συντονισμό της συμπεριφοράς τους. Για να έχει επομένως εφαρμογή το άρθρο 85, παράγραφος 1, πρέπει να έχει συναφθεί ή εφαρμοστεί συμφωνία με την οποία περιορίζεται ο ανταγωνισμός. Κατά την άποψη όμως της Επιτροπής, η προϋπόθεση αυτή λείπει στην περίπτωση που συντρέχει διάκριση κατά λιανοπωλητή, τον οποίο αρνείται να εγκρίνει ο κατασκευαστής, ενώ συντρέχει στην περίπτωση κατά την οποία ο κατασκευαστής υποχρεώνει τους εγκεκριμένους λιανοπωλητές να τηρούν τις ρήτρες των περί εγκρίσεως συμβάσεών τους, κατά τρόπο που να καθίσταται αδύνατη η πρόσβαση του μη εγκεκριμένου εμπόρου λιανικής πώλησης, ο οποίος υφίσταται τη διάκριση, στα προϊόντα του κατασκευαστή.

Σε παρόμοια περίπτωση, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τυχόν παρέμβασή της στη Revox δεν θα μπορούσε να ικανοποιήσει τον προσφεύγοντα. Πράγματι, αν γινόταν δεκτό ότι οι προϋποθέσεις έγκρισης της Revox είναι γονιμότερες από τις αντίστοιχες της Επιτροπής δεν θα ήταν δυνατό να έχει

ως συνέπεια παρά να θέσει τέρμα στο σύστημα διανομής που θέσπισε η Revox. Κατά την Επιτροπή όμως, ο προσφεύγων δεν επιθυμεί την εξαφάνιση του συστήματος αυτού, αλλ' αντιθέτως τη διατήρησή του και το δικαίωμά του να μετάσχει και ο ίδιος.

Η Επιτροπή επιθυμεί να επαναβεβαιώσει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 85, παράγραφος 1, δεν υφίσταται καμιά έννομη υποχρέωση του παραγωγού να εγκρίνει λιανοπωλητή, ακόμη κι αν ο τελευταίος πληροί τα κριτήρια επιλογής. Το ίδιο ισχύει, κατά την Επιτροπή, και στην περίπτωση κατά την οποία το σύστημα επιλεκτικής διανομής εφαρμόζεται ελλιπώς. Πράγματι, όπως έχει ήδη λεχθεί ανωτέρω, το γεγονός ότι δεν έχει εγκριθεί πωλητής, ο οποίος ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις, είναι δυνατό, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αποτελέσει παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, γεγονός που συνεπάγεται την απαγόρευση του συστήματος διανομής, αλλ' όχι και υποχρέωση να εγκριθεί ο πωλητής, ο οποίος υφίσταται τη διάκριση. Καθ' όμοιο τρόπο, στην περίπτωση κατά την οποία το σύστημα διανομής «εφαρμόζεται ελλιπώς», σε περίπτωση δηλαδή κατά την οποία ορισμένοι λιανοπωλητές παραβαίνουν τις υποχρεώσεις τους, παραδίδοντας εμπόρευμα σε άλλους λιανοπωλητές, οι οποίοι δεν είναι εγκεκριμένοι, οι υπόλοιποι εγκεκριμένοι λιανοπωλητές έχουν δικαίωμα να μη θεωρούνται ότι δεσμεύονται πλέον από τις υποχρεώσεις τους έναντι του παραγωγού που ανέχεται παραβάσεις του είδους. Κατά την Επιτροπή, παρόμοια εξέλιξη οδηγεί στην κατάρρευση του συστήματος διανομής και όχι στην έγκριση του λιανοπωλητή, ο οποίος προσέκρινε στην άρνηση του κατασκευαστή να τον εγκρίνει.

Η Επιτροπή συνεχίζει υποστηρίζοντας ότι μόνο σε περίπτωση κατά την οποία η εταιρία Revox εκμεταλλευόταν καταχρηστικώς δεσπόζουσα θέση, κατά την έννοια του άρθρου 86 της συνθήκης, θα ήταν σε θέση να θεσπίσει μέτρα, αναγκάζοντας τη Revox να τηρήσει την αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των επιχειρηματιών της εν λόγω αγοράς. Η Επιτροπή διαπιστώνει όμως ότι, ακόμη και κατά την άποψη του ίδιου του προσφεύγοντος, δεν είναι δυνατό

να προσαφθεί παρόμοια συμπεριφορά στην εταιρία Revox και ότι κατά συνέπεια το άρθρο 86 δεν εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Για το λόγο αυτό η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το ζήτημα που εγείρει ο προσφεύγων — δηλαδή το ζήτημα που συνίσταται στο να προσδιοριστεί αν οι λιανοπωλητές που έχουν συνάψει σύμβαση μπορούν, στηριζόμενοι στη σύμβαση περιορισμένης διανομής, να επικαλεστούν έναντι του παραγωγού δικαίωμα περί εφαρμογής των κριτηρίων ειδικευμένου εμπόριου σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης και συνεπώς δικαίωμα για την έγκριση εμπόρου, ο οποίος ανταποκρίνεται στα εν λόγω κριτήρια — είναι ζήτημα υπαγόμενο καθαρώς στο αστικό δίκαιο, για την επίλυση του οποίου μπορούν να επιληφθούν μόνο τα εθνικά δικαιοδοτικά όργανα.

γ) Τέλος, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το καθήκον της δεν συνίσταται σε επέμβαση κατά των παραβάσεων που διαπράχθηκαν στο παρελθόν, ώστε να επιτευχθεί ο τερματισμός τους.

Παρατηρεί ότι, αν γίνει δεκτό ότι η Revox ενέχεται για παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, λόγω αρνήσεως της έγκρισής του προσφεύγοντος ως ειδικευμένου λιανοπωλητή, η εν λόγω παράβαση τοποθετείται σε πολύ περιορισμένο διάστημα: στο δεύτερο εξάμηνο του 1977. Πράγματι, μόνο κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα ο προσφεύγων θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι πληρούσε τις απαιτούμενες για να λάβει έγκριση προϋποθέσεις και ιδίως εκείνη της λειτουργίας του εμπορικού καταστήματος καθόλη την ημέρα χάρη στην πρόσληψη πωλητή. Επειδή όμως, εν πάση περιπτώσει, η υποτιθέμενη παράβαση έχει παύσει, η Επιτροπή δεν μπορεί παρά να τη διαπιστώσει, ίσως μάλιστα να την επιβεβαιώσει με την επιβολή προστίμου, δεν μπορεί όμως εξ ορισμού να θέσει τέρμα στην παράβαση.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή συνάγει ότι και σ' αυτό το σημείο δεν είναι δυνατό να ευδοκιμήσει η προσφυγή του προσφεύγοντος.

3. Η εταιρία Studer-Revox, παρεμβαίνουσα υπέρ της Επιτροπής, εξηγεί ότι, αφενός, ο προσφεύγων δεν ανταποκρίνεται στα αντικειμενικά ποιοτικά κριτήρια επιλογής ειδι-

κευμένου εμπόρου Revox και ότι, αφετέρου, το σύστημα περιορισμένης διανομής της, όπως το προσδιορίζουν οι ρήτρες της «σύμβασως ΕΟΚ, περί παραχωρήσεως δικαιώματος διανομής», δεν παραδίδουν ούτε το άρθρο 85, παράγραφος 1, ούτε το άρθρο 86 της συνθήκης ΕΟΚ και ότι, τέλος, θεωρεί ότι η προσφυγή είναι αβάσιμη.

Α — Η εταιρία Revox εξηγεί ότι ο προσφεύγων δεν είναι σε θέση να ικανοποιήσει τους όρους για να εγκριθεί ως ειδικευμένος λιανοπωλητής Revox.

α) Η εταιρία Revox δεδαιώνει ότι η στενότητα του εμπορικού καταστήματος, καθώς και ο περιορισμένος και ανομοιογενής χαρακτήρας των προς πώληση υλικών του Schmidt δεν είναι δυνατό να ικανοποιούν τους όρους σχετικά με την εμφάνιση και αξιοποίηση των υλικών Revox. Επ' αυτού, η εταιρία Revox δεδαιώνει ότι, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι αγοραστές επιθυμούν να τους παρέχεται κατά τη στιγμή της αγοράς η δυνατότητα να συγκρίνουν τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά, ήταν απαραίτητο ο προσφεύγων να διαθέτει προς πώληση μια αντιπροσωπευτική σειρά προϊόντων στον τομέα των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας και μάλιστα υπό καλές συνθήκες εμφανίσεως. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν συνέβαινε κάτι τέτοιο, για το λόγο μάλιστα αυτό η εταιρία Revox είναι πεπεισμένη ότι το εμπόριο του Schmidt δεν μπορεί να θωρηθεί ως ειδικευμένο λιανικό εμπόριο, αν ληφθεί υπόψη ότι ο προσφεύγων «δεν διέθετε απολύτως καμία έκθεση ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας εκτός από ορισμένα εξαρτήματα και δίσκους».

Η εταιρία Revox υπογραμμίζει επ' ευκαιρία ότι ανέκαθεν αρνείτο να διανέμει τα προϊόντα της σε καταστήματα που δεν εμπορεύονται ανταγωνιστικά προϊόντα. Τόσο η εταιρία Studer-Revox όσο και η μητρική εταιρία Revox International εφάρμοζαν πάντοτε την πολιτική που συνίσταται, για διευκόλυνση της επιλογής εκ μέρους των πελατών, στο να μην προμηθεύουν όσους λιανοπωλητές επιθυμούν να ειδικευτούν αποκλειστικά στα προϊόντα Revox. Συνεπώς, είναι εσφαλμένο να υποστηρίζεται, όπως το έπραξε προηγουμένως ο προσφεύγων, ότι η εταιρία Revox υπέβαλε στον Schmidt προσφορά αποκλειστικότητας.

6) Όσον αφορά το ευπρόσιτο του εμπορικού καταστήματος του προσφεύγοντος κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων, η εταιρία Revox αναφέρει ότι «ήταν και παραμένει αναμφισβήτητο το γεγονός ότι το κατάστημα του προσφεύγοντος δεν λειτουργεί κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων» και ότι... «οι καταναλωτές που επισκέπτονται το κατάστημα πριν από τις 15.45 από τη Δευτέρα ως την Παρασκευή το βρίσκουν κλειστό».

γ) Τέλος, η εταιρία Revox διατυπώνει σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη δυνατότητα διενέργειας από τον προσφεύγοντα ελέγχων προ των πωλήσεων των προερχόμενου από το εργοστάσιο υλικού, τις ειδικευμένες συμβουλές προς την πελατεία, καθώς και την εγκατάσταση και κατ' οίκον διαρρύθμιση του πωλούμενου υλικού. Επί του σημείου αυτού, υπογραμμίζει ότι ο Schmidt δεν έλαβε καμιά ειδικευση στον οικείο τομέα, δεν διαθέτει δηλαδή ούτε κατάρτιση τεχνικού ραδιοτηλεοράσεων ούτε κατάρτιση εμπόρου λιανικής πώλησης στον τομέα των οπτικοακουστικών συσκευών, γεγονός που θέτει υπό αμφισβήτηση το κατά πόσο η απασχόλησή του ως σχεδιαστή τεχνικής φύσης ή μηχανικού του επέτρεψε να αποκτήσει τα αναγκαία σχετικά προσόντα. Τέλος διευκρινίζει ότι ο προσφεύγων δεν είναι σε θέση από μόνος του να εξασφαλίσει κατά τις συνήθεις ώρες την παράδοση, εγκατάσταση και τη μετά την πώληση κατ' οίκον εξυπηρέτηση (τοποθέτηση καλωδίων και κεραιών ...) του υλικού που εμπορεύεται, επειδή δεν απασχολεί προσωπικό, ο ίδιος δε απασχολείται αλλού κατά τη διάρκεια της ημέρας. Η δυνατότητα όμως αυτή έχει εμπορικό ενδιαφέρον, αν ληφθεί υπόψη ότι η πελατεία επιθυμεί οι πράξεις αυτές να πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της ημέρας και όχι αργά το βράδυ ή τα Σάββατα και τις Κυριακές.

Β — Η εταιρία Revox εξηγεί ότι, εφαρμόζοντας το σύστημά της περί ρητρών παραχώρησης, δεν παραβιάζει ούτε το

άρθρο 85, παράγραφος 1, ούτε το άρθρο 86 της συνθήκης.

α) Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι εφαρμόζει κατά τρόπο αντικειμενικό και μη δημιουργούντα διακρίσεις το σύστημα ρητρών περί παραχώρησης δικαιώματος διανομής, του οποίου η μοναδική συνέπεια επί του εμπορίου συνίσταται στο να μην επιτρέπει τη διάθεση και μεταπώληση των προϊόντων της, παρά μόνο μέσω ή μεταξύ εγκεκριμένων λιανοπωλητών. Συνεπώς, το εν λόγω σύστημα δεν θίγει τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της συνθήκης και δεν είναι δυνατό να υποστηριχτεί ότι το γεγονός ότι η Revox δεν συνήψε σύμβαση με τον προσφεύγοντα λόγω των ιδιαιτεροτήτων περιστασεων της συγκεκριμένης περίπτωσης μπορεί να εμποδίσει «την ελευθερία του εμπορίου ως προς την υλοποίηση του στόχου μιας ενιαίας μεταξύ των κρατών αγοράς».

6) Επίσης, η Revox θεωρεί ότι δεν είναι δυνατό να της προσαφθεί καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης, επειδή αρνήθηκε να εγκρίνει τον προσφεύγοντα.

Εξάλλου, διευκρινίζει ότι ο ίδιος ο προσφεύγων αναγνωρίζει ότι η εταιρία Revox δεν κατέχει τέτοια θέση στην αγορά. Πράγματι, η εταιρία Revox δεν εμπορεύεται παρά ένα μόνο μαγνητόφωνο επί σύνολου 45 τύπων που κυκλοφορούν στην αγορά, ενώ «το ελάχιστο μερίδιό της στην αγορά» είναι κάτω του 1 % προκειμένου για φωνογράφους, ενισχυτές, συσκευές ραδιοφώνου και ηχεία.

Συνεπώς, δεν συντρέχει καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης με την άρνηση έγκρισης και παράδοσης στον προσφεύγοντα. Επ' αυτού, η εταιρία Revox διευκρινίζει ότι, κατά την άποψή της, επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση δεν ενεργεί κατ' ανάγκη καταχρηστικά, όταν εφαρμόζει αδιάκριτα σύστημα εκλεκτικής διανομής που το δικαιολογούν τεχνικοί λόγοι. Η εταιρία Revox προσθέτει ότι συνδέεται συμβατικά με 500 περίπου ειδικευμέ-

νους λιανοπωλητές και δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι καταχράται της δεσπόζουσας θέσης της, όταν αρνείται να καταγγείλει την εν λόγω σύμβαση, μη εγκρίνοντας έμπορο λιανικής πώλησης, ο οποίος δεν ανταποκρίνεται στα ποιοτικά κριτήρια της εν λόγω σύμβασης.

Γ — Όσον αφορά το δάσιμο της προσφυγής, η εταιρία Revox υποστηρίζει τα αιτήματα της Επιτροπής και δεδαιώνει ότι δικαίως η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν διαθέτει εξουσία να απαιτήσει από την εταιρία Revox να παραδώσει εμπορεύματα στον προσφεύγοντα.

Διευκρινίζει ότι ο προσφεύγων δεν είναι σε θέση να δικαιολογήσει το δικαίωμα να τύχει έγκρισης και ότι, αν υποτεθεί ότι εγκρίνεται, δεν μπορεί να απαιτήσει παράδοση απευθείας από τη ίδια τη Revox, λόγω μη επαρκούς πιστωτικής καλύψεώς του. Στην περίπτωση αυτή, εκείνο που απομένει να πράξει ο Schmidt, εφόσον εγκριθεί, είναι να αναζητήσει, μεταξύ των άλλων εγκεκριμένων λιανοπωλητών, επιχειρηματία, διατεθειμένο να του μεταπωλεί εμπορεύματα βάσει ειδικής σύμβασης.

Γενικά και εν κατακλείδι, η εταιρία Revox εκθέτει ότι δεν είναι διατεθειμένη να της επιδληθεί, παρά τη θέλησή της, από τον Schmidt λιανικό εμπόριο, στο οποίο να διατίθεται η παραγωγή της υπό συνθήκες που δεν ανταποκρίνονται στα ποιοτικά κριτήρια που έθεσε η ίδια για την καλή φήμη της παραγωγής της.

IV — Προφορική διαδικασία

Ο προσφεύγων, επικουρούμενος από το δικηγόρο Wolfgang Bache, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Norbert Koch, επικουρούμενο από τη δικηγόρο Barbara Rapp-Jung, και η εταιρία Willi Studer Revox, παρεμβαίνουσα, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο Peter Schon, ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους κατά τη συνεδρίαση της 16ης Μαρτίου 1983.

Η γενική εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 1983.

Σκεπτικό

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Ιουλίου 1981, ο Schmidt, ενεργών υπό το όνομα Demo-Studio Schmidt, Wiesbaden (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας), άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή, με την οποία ζητείται η ακύρωση της από 11 Μαΐου 1981 πράξης, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής των άρθρων 85, παράγραφος 1, και 86 της συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία η Επιτροπή, καθορίζοντας την «οριστική θέση» της, γνωστοποίησε στον προσφεύγοντα ότι δεν μπορούσε να κάνει δεκτή την καταγγελία του, με την οποία είχε ζητήσει να διαπιστωθούν παραβάσεις των κανόνων περί ανταγωνισμού των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΟΚ από την εταιρία Revox, λόγω της αρνήσεώς της να τον εγκρίνει ως ειδικευμένο λιανοπωλητή και να του παραδίδει εμπορεύματα.

- 2 Η εταιρία Revox διαθέτει στο κοινοτικό έδαφος τα οπτικοακουστικά προϊόντα της εταιρίας Revox International, η έδρα της οποίας βρίσκεται στο Regensburg της Ζυρίχης (Ελβετική Συνοποσπονδία). Η εταιρία αυτή διαθέτει αφενός προϊόντα Revox που φέρουν την ονομασία «Α σειρά», η παράδοση των οποίων δεν εξαρτάται από καμία ειδική προϋπόθεση και αφετέρου τα ονομαζόμενα «Β σειράς» προϊόντα Revox· τα τελευταία διανέμονται κατά το σύστημα επιλεκτικής διανομής, το οποίο συνίσταται στην επιλογή των διανομέων βάσει αντικειμενικών ποιοτικών κριτηρίων, όπως η ποιότητα σχετικά με την εμφάνιση και το ευπρόστιτο του εμπορικού καταστήματος ή του τμήματος πωλήσεων κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων, η κατάρτιση των πωλητών και η δυνατότητα διενέργειας ελέγχων προ των πωλήσεων, παροχής συμβουλών προς τους πελάτες και εξασφάλιση της εξυπηρέτησης των πελατών. Το εν λόγω σύστημα διανομής επονομάζεται «ρήτρες ΕΟΚ περί παραχωρήσεως δικαιωμάτων διανομής».
- 3 Κατά το 1975, ο προσφεύγων, ο οποίος εργάζεται ως μηχανικός σε εργοστάσιο μηχανών, αποφάσισε, παράλληλα με την έμμισθη απασχόλησή του, να αρχίσει να ασκεί εμπορία στον τομέα των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας. Προς το σκοπό αυτό, υπέβαλε το σχέδιό του στην εταιρία Revox και άνοιξε εμπορικό κατάστημα στο Wiesbaden με τον τίτλο «Demo-Studio Schmidt», το οποίο ήταν προσιτό για το κοινό το πρωί του Σαββάτου και από τις 4 μμ. ως τις 6 μμ. τις υπόλοιπες εργάσιμες ημέρες. Κατόπιν αυτού, εξασφάλισε την παράδοση υλικού Revox που δεν υπέκειτο στις προϋποθέσεις της επιλεκτικής διανομής. Πάντως, ο Schmidt σύντομα διαπίστωσε ότι δεν ήταν σε θέση να καλύπτει τα εμπορικά έξοδά του, παρά μόνο αν εξασφάλιζε την πώληση των προϊόντων Revox της «Β σειράς», που υπέκειντο στις προϋποθέσεις της επιλεκτικής διανομής.
- 4 Ύστερα από αρκετές συζητήσεις με τη Revox, η εταιρία αυτή γνωστοποίησε στον προσφεύγοντα, στις 19 Σεπτεμβρίου 1977, ότι δεν μπορούσε να υπαχθεί στις «ρήτρες ΕΟΚ περί παραχωρήσεως δικαιωμάτων διανομής» και ότι, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε να διανέμει τα προϊόντα της «Β σειράς»· τελικά, η απόφαση αυτή επιβεβαιώθηκε με επιστολή της 27ης Δεκεμβρίου 1979. Η εν λόγω άρνηση δικαιολογήθηκε από το γεγονός ότι η Demo-Studio Schmidt δεν ανταποκρινόταν στα ποιοτικά κριτήρια που έθετε η Revox στους διανομείς της, ιδίως δε στον όρο ότι τα καταστήματα πωλήσεως πρέπει να είναι προσιτά κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων.
- 5 Υπό τις περιστάσεις αυτές ο προσφεύγων απηύθυνε στην Επιτροπή στις 7 Ιουνίου 1980 την προαναφερθείσα καταγγελία, με την οποία ζήτησε ρητώς να υποχρεωθεί η εταιρία Revox να του παραδίδει προϊόντα «Β σειράς».

- 6 Με έγγραφο της 18ης Σεπτεμβρίου 1980, η Επιτροπή γνωστοποίησε, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 1963 (ΕΕ, ειδ. έκδ. 08/001, σ. 37), στον προσφεύγοντα ότι, μετά έλεγχο των στοιχείων του φακέλου, δεν σκόπευε να δώσει συνέχεια στην καταγγελία του, του έταξε δε προθεσμία ενός μηνός για να υποβάλει τις παρατηρήσεις του ως προς την κρίση της αυτής.
- 7 Με έγγραφο της 12ης Οκτωβρίου 1980, ο προσφεύγων ενέμεινε στην καταγγελία του, διευκρινίζοντας ότι δεν αμφισβητούσε τη νομιμότητα των ρητρών ΕΟΚ περί παραχωρήσεως δικαιωμάτων διανομής της εταιρίας Revox, αλλ' ότι, αντιθέτως, ζητούσε να υπαχθεί και ο ίδιος σ' αυτές.
- 8 Με αιτιολογημένη πράξη της 11ης Μαΐου 1981, η Επιτροπή ανακοίνωσε στον προσφεύγοντα την «οριστική θέση της» στην εν λόγω υπόθεση. Η αιτιολογία της οριστικής αυτής θέσης στηρίζεται αφενός στο γεγονός ότι, κατά την Επιτροπή, δεν υφίσταται κανένα στοιχείο που να επιτρέπει τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η Revox, αρνούμενη να εφοδιάζει τον ενδιαφερόμενο, διέπραξε καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης κατά την έννοια του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ και αφετέρου στη διαπίστωση ότι το κατάστημα του Schmidt δεν ανταποκρινόταν στον όρο λειτουργίας κατά τις συνήθεις ώρες που επιβάλλει το σύστημα επιλεκτικής διανομής, το οποίο εφαρμόζει η Revox, και ότι, συνεπώς, η στάση της Revox απέναντί του δεν συνιστούσε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ.
- 9 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο προσφεύγων άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου την παρούσα προσφυγή, ζητώντας αφενός να ακυρωθεί η από 11 Μαΐου 1981 πράξη της Επιτροπής και αφετέρου να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επανεξετάσει την καταγγελία του, λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα απόφαση του δικαστηρίου.

Επί του παραδεκτού

- 10 Κατά το άρθρο 3 του κανονισμού 17, σχετικά με την παύση των παραβάσεων:
«1. Αν η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν αιτήσεως ή αυτεπαγγέλτως, παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85 ή του άρθρου 86 της συνθήκης, δύναται να υποχρεώσει με απόφαση τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν τη διαπιστωθείσα παράβαση.

2. Προς το σκοπό αυτό νομιμοποιούνται να υποβάλουν αίτηση:

...

6) πρόσωπα και ενώσεις προσώπων που επικαλούνται έννομο συμφέρον.»

- 11 Παρόλον ότι με την έγγραφη καταγγελία του της 7ης Ιουνίου 1981 ο προσφεύγων ζητούσε να υποχρεωθεί η εταιρία Revonx να τον εφοδιάσει αμέσως, η καταγγελία αυτή πρέπει να ερμηνευτεί, όπως άλλωστε έπραξε η Επιτροπή κατά τη φάση που προηγήθηκε της προσφυγής και όπως προκύπτει από την ανάλυση των υπομνημάτων που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο, ως αίτηση προς την Επιτροπή να διαπιστώσει την παράβαση των διατάξεων των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, περίπτωση 6), του κανονισμού 17 και να υποχρεώσει, με απόφαση, την εταιρία Revonx να θέσει τέρμα στη διαλιστωθείσα παράβαση.
- 12 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η θέση που έλαβε επί της καταγγελίας του προσφεύγοντος συνιστά πράξη, δυνάμει να προσβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου με προσφυγή ακυρώσεως, εφόσον τέτοια «ανακοίνωση» ή «πράξη» είναι οριστική.
- 13 Πάντως, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου να εκτιμήσει αν έχει έννομο συμφέρον ο προσφεύγων, αν ληφθεί υπόψη ιδίως ότι, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα που της απονέμει το άρθρο 85 να υποχρεώσει μια εταιρία να δέχεται έμπορο ως ειδικευμένο διανομέα ή να του παραδίδει προϊόντα.
- 14 Όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 1977, στην υπόθεση Μειτο κατά Επιτροπής (26/76, Slg. σ. 1875), «προς το συμφέρον τόσο της ορθής απονομής της δικαιοσύνης όσο και της ορθής εφαρμογής των άρθρων 85 και 86, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που νομιμοποιούνται, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, περίπτωση 6), του κανονισμού 17, να ζητήσουν από την Επιτροπή να διαπιστώσει παράβαση των εν λόγω άρθρων 85 και 86, μπορούν, σε περίπτωση που η αίτησή τους δεν έγινε εν όλω ή εν μέρει αποδεκτή, να προσφύγουν δικαστικώς προς προστασία των εννόμων συμφερόντων τους».

- 15 Το Δικαστήριο φρονεί ότι η άρνηση αναγνώρισης του Schmidt ως διανομέα της Revox, πράγμα που αυτός θεώρησε ότι συνιστά παράβαση των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης, ήταν δυνατό να θίξει τα έννομα συμφέροντά του. Επιπλέον, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 6ης Μαρτίου 1974 (Istituto Chemioterapico Italiano SpA, 6 και 7/73, Slg. σ. 223) και με τη διάταξη της 17ης Ιανουαρίου 1980 (Camera Care Ltd, 792/79 R, Slg. σ. 119), η Επιτροπή έχει την εξουσία, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι η στάση ενός παραγωγού στοιχειοθετεί παράβαση των άρθρων 85 και 86, να υποχρεώσει την εν λόγω επιχείρηση να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να θέσει τέρμα στην παράβαση.
- 16 Συνεπώς, η προσφυγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 17 Ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί ότι το σύστημα εκλεκτικής διανομής της εταιρίας Revox συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο. Αντιθέτως, ισχυρίζεται ότι το σύστημα αυτό εφαρμόστηκε έτσι ώστε να δημιουργείται δυσμενής διάκριση εις βάρος του και ότι η συμπεριφορά της Revox στοιχειοθετεί παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, και ενδεχομένως του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ. Προς υποστήριξη του λόγου αυτού, διατείνεται κυρίως ότι ικανοποιεί όλους τους όρους που θέτουν οι ρήτρες ΕΟΚ περί παραχωρήσεως δικαιωμάτων διανομής της Revox, ιδίως δε εκείνον που αφορά το ευπρόσιτο του εμπορικού καταστήματος κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων.
- 18 Η Επιτροπή απαντά, καταρχάς, ότι η εταιρία Revox δεν εφάρμοσε το εκλεκτικό σύστημα διανομής της κατά τρόπο που να δημιουργείται διάκριση εις βάρος του Schmidt, δεδομένου, ιδίως, ότι ο τελευταίος ουδέποτε εξεπλήρωσε τον ουσιαστικό όρο σχετικά με τις ώρες λειτουργίας. Συνεπώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν συντρέχει παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, για την οποία θα μπορούσε να επιβληθεί κύρωση. Επιπλέον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η εταιρία Revox εκμεταλλεύονταν καταχρηστικάς δεσπόζουσα θέσης, κατά την έννοια του άρθρου 86 της συνθήκης, θα είχε την εξουσία να λάβει αποφάσεις, επιβάλλοντας στην εταιρία Revox την υποχρέωση να τηρεί την αρχή περί ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ των εμπόρων της εν λόγω αγοράς. Παρατηρεί όμως ότι καμία παράβαση του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ δεν είναι δυνατό να προσαφθεί στην εταιρία Revox.

- 19 Όσον αφορά την προβαλλόμενη παραβίαση των περί ανταγωνισμού κανόνων της συνθήκης, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Επιτροπή η οποία επελήφθη της καταγγελίας του προσφεύγοντος, όφειλε να εξετάσει τα περιστατικά που έθεσε υπόψη της ο τελευταίος για να εκτιμήσει αν η εφαρμογή εκ μέρους της εταιρίας Revox του συστήματος επιλεκτικής διανομής της ήταν ικανό να νοθεύσει τον ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς και να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.
- 20 Όσον αφορά την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, προκύπτει ότι η διαπίστωση της Επιτροπής που περιέχει η προσαλλόμενη απόφαση, σύμφωνα με την οποία το εμπορικό κατάστημα του Schmidt δεν ανταποκρίνεται στις «ρήτρες ΕΟΚ περί παραχωρήσεως δικαιώματος διανομής» της Revox, που επιβάλλουν το εμπορικό κατάστημα να είναι προσιτό κατά τις συνήθεις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων, δεν στηρίζεται σε ανακριδή πραγματικά περιστατικά ούτε πάσχει από προφανή πλάνη κατά την εκτίμηση. Άλλωστε, κανένα από τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας δεν επιτρέπει την κρίση ότι η Revox, αρνούμενη να συνάψει σύμβαση με τον Schmidt εφόσον δεν ικανοποιούσε τους όρους των «ρητρών ΕΟΚ περί παραχωρήσεως δικαιωμάτων διανομής», απέδλεπε σε άλλο σκοπό, εκτός από το νόμιμο σκοπό της να διασφαλίσει ότι η Demo-Studio Schmidt ανταποκρινόταν στα ποιοτικά κριτήρια που έθετε η Revox για όλους τους διανομείς της. Συνεπώς, η Επιτροπή δικαίως συνήγαγε από τα ανωτέρω ότι ο Schmidt δεν υπήρξε θύμα εφαρμογής του συστήματος επιλεκτικής διανομής της Revox κατά τρόπο που να δημιουργεί δυσμενή διάκριση, ώστε να συνιστά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ.
- 21 Όσον αφορά την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η Επιτροπή ορθώς εκτίμησε τα περιστατικά της υπόθεσης, προσδιορίζοντας σε 1 % περίπου το μερίδιο της εταιρίας Revox στη σχετική αγορά και συνάγοντας απ' αυτό ότι το εν λόγω μερίδιο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί δεσπόζουσα θέση. Συνεπώς, δικαίως η Επιτροπή, αφού μάλιστα δεν υπήρξε καμία καταγγελία περί εφαρμογής του εκλεκτικού συστήματος διανομής κατά τρόπο εισάγοντα διακρίσεις, συνήγαγε από τα παραπάνω ότι δεν υφίστανται στοιχεία ικανά για να θεωρηθεί ότι η εταιρία Revox εκμεταλλευόταν καταχρηστικώς δεσπόζουσα θέση εντός της κοινής αγοράς ή σημαντικού τμήματός της, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΟΚ.
- 22 Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι η καταγγελία του Schmidt δεν περιλαμβάνει κανένα στοιχείο ικανό να στηρίξει την άποψη ότι η εφαρμογή εκ μέρους της

Revox έναντι του προσφεύγοντος των κανόνων του συστήματος διανομής της θίγει τους περί ανταγωνισμού κανόνες της Κοινότητας και ότι η Επιτροπή παρέλειψε να εκπληρώσει το καθήκον επαγρυπνήσεως που της επιβάλλουν η συνθήκη και ο κανονισμός 17. Επομένως, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 23 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή ο καθού ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της παρεμβαίνουσας η οποία παρενέδη υπέρ της καθής.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει και αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της παρεμβαίνουσας.

Mertens de Wilmars	Koopmans	Bahlmann
Galmot	Pescatore	Mackenzie Stuart
Bosco	Due	Everling
		O'Keeffe
		Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Οκτωβρίου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars